N°. 2351.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1855.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00, franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 20 JANUARIJ.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 19 Januarij.

Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

XXI.

Het toezigt der overheid op het lager en middelbaar onderwijs wordt besproken in de artt. 16—21 der wetsvoordragt. Wij hebben op die artt. eenige gewigtige aanmerkingen; wij deelen die mede, na vooraf, gelijk wij gewoon zijn te doen, de artt. zelve in herinnering gebragt te hebben. Zij luiden aldus:

»Art. 16. Het toezigt der overheid op het lager en middelbaar onderwijs wordt uitgeoefend door

»*a*. een inspecteur;

»*b*. schoolopzieners;

»*c*. plaatselijke schoolcommissien.

»Art. 17. De inspecteur en de schoolopzieners worden door Ons benoemd.

»Zij genieten uit 's Rijks kas eene jaarwedde en vergoeding voor reis- en verblijfkosten, beide door Ons te bepalen.

»Art. 18. De inspecteur, de schoolopzieners en de leden der plaatselijke schoolcommissien leggen, bij de aanvaarding hunner betrekking, voor de regtbank van het arrondissement, waarin zij wonen, den eed of de belofte af, dat zij hunne betrekking naar behooren en getrouw zullen waarnemen.

»Art. 19. Zij zijn bevoegd van hunne ambtsverrigtingen verslag, en van de overtredingen dezer wet en der verdere verordeningen op het lager en middelbaar onderwijs proces verbaal op te maken.

»Art. 20. De plaatselijke schoolcommissien worden door den gemeenteraad benoemd.

»Zij bestaan zooveel mogelijk voor een vijfde deel uit werkende of rustende onderwijzers van scholen voor lager of voor middelbaar onderwijs.

»Het lidmaatschap dezer commissien is onvereenigbaar met dat van den gemeenteraad.

»Art. 21. Alle instellingen, waar lager of middelbaar onderwijs gegeven wordt, zoo openbare als bijzondere, zijn steeds toegankelijk voor de personen, belast met het toezigt op het onderwijs.

»De onderwijzers zijn gehouden dezen de verlangde inlichtingen te geven omtrent hunne school en hun onderwijs.

»Weigering in een dezer gevallen wordt gestraft met eene boete van ƒ 25 of gevangenisstraf van drie dagen, en, bij herhaling, telkens met beide die straffen te zamen."

Tot zoo verre de artt., die betrekking hebben op het toezigt der overheid op het lager en middelbaar onderwijs, gaan wij thans over tot de uiteenzetting der bedenkingen, tot welke de aandachtige beschouwing dier artt. ons aanleiding heeft gegeven.

Ad art. 16. Tweeërlei bezwaar hebben wij tegen dit art.: 1° dat bij de benoeming van den inspekteur, de schoolopzieners en de leden der plaatselijke schoolkommissiën volstrekt niet op hunne godsdienstige gezindheid zal behoeven gelet te worden; 2° dat alle toezigt gekoncentreerd en gecentralizeerd wordt als in eene hand.

Het eerste bezwaar is voor ons van groot gewigt: de lessen van het verledene zijn niet voor ons verloren gegaan en wenschen wij niet uit het oog te verliezen. Welke toch was, ten aanzien van het onderwijs, een der levendigst gevoelde grieven, waarover de Nederlandsche Katholieken zich vóór 1830 te beklagen hadden, en waarover die van Noord Nederland, na den belgischen opstand tot het jaar 1841, zich moesten beklagen? Was het niet dat hunne geloofsgenooten systhematiesch door hoogere en lagere autoriteiten van alle deelname aan het schooltoezigt en aan de bevoegdheid tot het afnemen van examina uitgesloten werden? 't Gevolg daarvan was, dat op alle trappen der schoolhierachie geen enkele Katholiek werd aangetroffen. Geen andere dan Protestanten bewogen zich daar; van predikanten wemelde het er: een Katholiek echter was er zoo zeldzaam als een witte raaf. Wat ook uit dien staat van zaken voortvloeide — 't ligt nog te versch in 't geheugen, en de herinnering er van is te smartelijk, om het in bijzonderheden te herdenken. Genoeg, dat, met betrekking tot het schoolwezen, alles, alles aan protestantschen invloed onderworpen was, voor protestantsche magtsoefening moest zwichten. De vergelijkende examina scheen het regel te zijn, dat alle katholieke aspiranten afgewezen werden, ten gevolge waarvan aan het hoofd van meest alle scholen protestantsche onderwijzers geplaatst werden, en, wat het schooltoezigt aangaat — zwijgen wij liefst van de plagerijen en het vaak onbetamelijk en beleedigend gedrag, welke de katholieke onderwijzers van het tegen alle regt en billijkheid aan geprotestantizeerd schooltoezigt te verduren hadden. Welke verbolgenheid die staat van zaken in de zuidelijke provinciën vóór 1830 gaande moest maken en gaande maakte — niemand, die daar onkundig van is. Doch zoo hoog was daarover ook op het oogenblik der troonsbestijging van den onvergeetlijken Willem II de ontevredenheid der Katholicken van Noord-Nederland gestegen, dat een zijner eerste regeringsmaatregelen was, bij een besluit, dat kracht van wet had en nog heeft, zulke bepalingen te verordenen, waardoor aan de suprematie der Protestanten in zake van onderwijs een einde gemaakt en den belijders der verschillende godsdienstige gezindheden een billijk aandeel in het schooltoezigt werd gewaarborgd. Of dit besluit overal en tot nog toe eerlijk en getrouw is nageleefd geworden, is hier de vraag niet: hadden wij die vraag te behandelen, tot billijk beklag zou het ons niet aan stof ontbreken. Waarheid is het evenwel, dat de toestand, waarover men zich zoo teregt verontwaardigd gevoelde, eene aanzienlijke wijziging onderging en dat het, sinds de uitvaardiging van het bedoelde koninklijk besluit, niet meer mogelijk scheen de Katholieken op eene zoo verregaand grove wijze systhematiesch uit te sluiten als tot dusverre geschied was.

Niet meer mogelijk scheen dat tot dusverre, beschermd als de Katholieken waren door het aangehaalde koninklijk besluit. Doch mogelijk wordt dit niet slechts weer, maar zelfs waarschijnlijk, wanneer, aan art. 16 het besproken wetsvoordragt kracht van wet gegeven wordt. Men herleze slechts dit art. en, men zal straks ontwaren, dat het den regen, van de benoeming der school-autoriteiten opgedragen is, overgelaten wordt, wie zij willen en zonder op iets te letten te hebben, tot de in dat art. opgegeven betrekkingen te benoemen. Men moet vreemdeling zijn in Nederland, om niet te weten op welke wijze van die onbeperkte magts-bevoegdheid gebruik zal worden gemaakt. Men zal allerlei schoone redenen bij de hand hebben, om bij elke voorkomende vakature nu dien voortreffelijken, dan weer een anderen onvergelijkbren Protestant, steeds met voorbijzage van welligt nog meer geschikte Katholicken, te benoemen, en zoo zal het gebeuren — het verledene waarborgt het ons — dat wij binnen weinig tijds tot den toestand van vóór 1840 zullen teruggebragt zijn. Wij vragen met nadruk, of dit geduld kan worden? of wij niet het regt hebben te vorderen, dat de bepaling van het koninklijk besluit, waarop wij het oog hebben, ook in de wetsvoordragt opgenomen worde? of de Regering het wenschelijk kan achten, dat, door de invoering van eene bepaling, die, ongetwijfeld, groote ontevredenheid zal verwekken, een zoo aanzienlijk deel der bevolking als de Katholieken uitmaken, tot den staat van verdrukking en uitsluiting om der godsdienstwille terug gebragt worde?

Ons tweede bezwaar tegen het behandelde art. is, dat daarbij, als we zeiden, alle toezigt, alle magt, alle autoriteit als in eene hand gekoncentreerd en gecentralizeerd worden. Plaatsgebrek verpligt ons, wat wij ter toelichting van dit bezwaar ter neer schreven, eerst in ons volgend Nommer op te nemen.

Wij ontleenen aan het Voorloopig Verslag, betreffende het voorstel van drie leden tot afschaffing van den accijns op het gemaal der Rogge, het volgende:

Het voorstel van den heer van Nispen van Sevenaer en twee andere leden der Kamer tot afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge, heeft bij het nader onderzoek in de afdeelingen, waartoe den 19den December II. werd overgegaan, tot de volgende beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven.

§ 1. Door eenige leden werd dit voorstel onaannemelijk gekeurd, omdat, naar hunne overtuiging, de finantiëele toestand des lands nog geene afschaffing van belasting gedoogt, of ten minste in het tegenwoordig tijdsgewricht zoodanige afschaffing onraadzaam zou zijn. Deze leden erkenden, dat in de laatste jaren de toestand der openbare geldmiddelen aanmerkelijk is verbeterd. Belangrijke geldsommen, uit het zuiver overschot van vroegere dienstjaren herkomstig, zijn tot uitdelging onzer staatsschuld besteed of daarvoor aangewezen. Maar nog altijd moet voor de rentebetaling dier staatsschuld weinig minder dan de helft van het gezamenlijke bedrag der jaarlijksche rijks-inkomsten worden afgezonderd. Met het oog op dien drukkende rentelast moet men, naar het oordeel dezer leden, reeds huiverig zijn om tot eenigen maatregel over te gaan, waardoor zoo ligt voor het vervolg aan den Staat het middel kan worden ontnomen, om daarin verdere vermindering te brengen. Vooral echter schijnt het wegnemen eener belasting uit de rij der middelen bedenkelijk, vermits, ook indien al de bronnen van 's Rijks inkomsten even mild blijven vloeijen als tot nu toe, voor de volgende dienstjaren bezwaarlijk op de overschotten te rekenen valt, die voor de laatst afgeloopene verworven en over 1854 te verwachten zijn. Bij de behandeling der Staatsbegrooting voor 1855 is toch op nieuw gebleken, dat onderscheidene belangrijke uitgaven te doen zijn, waarvan de noodzakelijkheid niet kan worden betwist, doch waarvoor nog geene aanvragen hebben plaats gehad. Zoo zal eene buitengewone uitgave van verscheidene millioenen moeten plaats hebben om aan het verval van 's lands vloot paal en perk te stellen.

In de tweede plaats mag, naar het oordeel dezer leden, als van afschaffing van belasting sprake is, de bijzondere aard van een aanmerkelijk deel der staatsinkomsten niet uit het oog worden verloren. Voortdurend worden de gewone uitgaven slechts gedeeltelijk uit gewone middelen bestreden. Ook de Staatsbegrooting voor 1855 zou, in plaats van met een overschot te sluiten, een zeer aanzienlijk tekort opleveren, indien niet, op het voorbeeld der voorafgaande jaren, eene som van 14½ millioen uit de baten der overzeesche bezittingen onder de middelen voorkwam. Zoolang niet slechts de bloei onzer geldmiddelen, maar zelfs het behoud van evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven zóó zeer afhankelijk blijft van de koloniale baten, kan men niet zeggen, dat het finantiewezen in eenen normalen toestand verkeert, en laat zich dus het brengen eener blijvende vermindering in 's Rijks gewone inkomsten niet genoegzaam regtvaardigen.

Al is ook in de laatste jaren een zeer aanmerkelijk bedrag uit de inkomsten der overzeesche bezittingen in 's Rijks schatkist gevloeid, men mist alle zekerheid, dat dit in de toekomst evenzeer het geval zal zijn. De eene of andere onvoorziene omstandigheid, zoo als mislukking van den oogst van een der voornaamste gouvernements-producten, daling van den prijs der koloniale waren op de Europesche markt of ernstige stoornis der rust in eene onzer bezittingen, kan genoegzaam zijn om de verwachting ten aanzien van deze bron van inkomst geheel te doen falen. Hier komt bij, dat, zelfs zonder buitengewone rampen, veeleer op vermindering dan op vermeerdering der koloniale baten moet worden gerekend. Het bedrag der baten staat met den goeden afloop der gouvernements-koffij-veilingen hier te lande in naauw verband; maar nu worden juist ten aanzien van den toestand der koffijteelt op Java in den laatsten tijd telkens ongunstige berigten ontvangen. Deskundigen beweren dat de grond, waarop de koffijtuinen aldaar zijn aangelegd, meer en meer in eenen staat van uitputting begint te verkeeren, zoodat de oogst van dit voortbrengsel steeds moet afnemen. Aan den anderen kant is teruggang van den prijs der koffij op de Europesche markt allezins denkbaar, ook omdat de produktie in Brazilië, die reeds een jaarlijkschen uitvoer van anderhalf millioen balen toelaat, in zulk eene sterke evenredigheid toeneemt, en thans vooral, nu de aanvoer van slaven naar dat vruchtbaar land niet meer zoo krachtdadig wordt tegengegaan, snel vermeerderen moet. Ook omtrent andere gouvernements-produkten, wier opbrengst het koloniaal batig slot helpt stijven, zijn de uitzigten ongunstig. Met name laat

zich niet verwachten, dat de verkoop van het Banka-tin voortdurend zulk eene aanmerkelijke som zal opbrengen, nu dit metaal op zoo veel andere punten in den Indischen Archipel gevonden wordt. Al konden deze bedenkingen tegen het afschaffen van belastingen ter zijde worden gesteld, dan moest toch, naar het oordeel der leden wier gevoelen thans wordt uitgedrukt, verzwakking van de finantieele kracht des lands hoogst onraadzaam worden geacht, zoo lang de tegenwoordige staatkundige toestand van Europa blijft voortduren. Tot nu toe heeft de oorlog in het Oosten geen merkbaren invloed op den toestand van 's Rijks geldmiddelen uitgeoefend; maar wie kan voldoende zekerheid geven, dat dit voortdurend het geval zal zijn? De oorlogstoerustingen der groote mogendheden worden steeds voortgezet; de kansen van eene uitbreiding van den krijg tot andere rijken van ons werelddeel verminderen niet; en het gevaar wordt dus grooter, dat Nederland, zelfs al wordt het ter handhaving zijner onzijdigheid tot buitengewone maatregelen van voorzorg gedwongen, de gevolgen van den staat van spanning, waarin Europa verkeert, op eene gevoelige wijze ondervinden zal. Men mag daarbij niet uit het oog verliezen, dat die staat van spanning, onder bepaalde omstandigheden, zeer nadeelig op de opbrengst der belastingen hier te lande kan terugwerken. Eene algemeene daling van den beursprijs der staatsschuldbrieven zou onvermijdelijk eene gevoelige vermindering in de opbrengst van het personeel, van het successieregt en van den wijn-accijns ten gevolge hebben. Zoo de Regering in het belang der veiligheid des lands tot buitengewone, altijd zeer kostbare maatregelen van voorzorg moest overgaan, zou maar al te ligt de gunstige toestand der geldmiddelen door eenen belemmerenden staat van zaken vervangen worden. Men denke daarbij niet alleen aan de dan noodzakelijke meerdere uitgaven, die verscheidene millioenen konden beloopen, maar tevens aan de ƒ 9,800,000 schatkistbiljetten, die slechts zoo lang buiten omloop kunnen gehouden worden, als groote ruimte van geld in de schatkist blijft heerschen, en van welke na de uitgifte de renten niet meer kunnen worden bespaard; en aan de ƒ 10,000,000 muntbiljetten, die thans te regt het volste vertrouwen genieten, maar toch niet anders te beschouwen zijn dan als wissels, in tijden van voorspoed genomen, doch opvorderbaar als schaarschte van geld en algemeene spanning heerscht.

Voegt men dat alles te zamen, en bedenkt men daarbij hoe bezwaarlijk eene eenmaal afgeschafte belasting weder is in te voeren, dan moest men, volgens deze leden, wel tot de slotsom komen, dat de aanneming van het voorstel der drie leden, ten minste op dit oogenblik, strijden zou met eene wijze behoedzaamheid. Hoogstens zou het, onder de bestaande omstandigheden, in aanmerking komen, tot eene vermindering der opcenten, die thans van 's Rijks belastingen geheven worden, over te gaan. Een deel dier opcenten dagteekent nog van een vroeger tijdperk in de geschiedenis onzer finantiën, namelijk van het bestaan van het Amortisatie-syndikaat; terwijl het hoog bedrag, waartoe deze opcenten zijn opgevoerd, ook zamenhangt met eenen in 1840, wegens den toenmaligen benarden toestand der finantiën genomen maatregel. Thans, nu onmiskenbaar aanmerkelijke verbetering in dien toestand heeft plaats gegrepen, zou derhalve vermindering van opcenten, verligting van den last in moeijelijke tijdperken opgelegd, het meest rationeel zijn. De meeste der ontwikkelde bedenkingen zouden niet of in mindere mate op *deze* vermindering van 's Rijks inkomsten slaan, omdat, zoodra daartoe noodzakelijkheid bleek te bestaan, zonder eenig wezenlijk bezwaar de afgeschafte opcenten konden worden hersteld.

Enkele leden zagen te minder noodzakelijkheid om nu reeds tot de geheele afschaffing van den een of anderen accijns over te gaan, omdat, naar hunne overtuiging, die belastingen over 't geheel zoo drukkend niet zijn. Slechts daar bestond zeer wezenlijke grond tot klagten over dien druk, waar de accijns door gemeentelijke opcenten te hoog was opgedreven, hetgeen vooral in de grootere steden plaats vindt. In de eerste plaats moest dus, naar hun gevoelen, op dit punt gelet en in overweging genomen worden, of niet pogingen te werk konden worden gesteld om tot afschaffing of vermindering van die gemeentelijke opcenten te geraken.

§ 2. De groote meerderheid der leden deelde niet in de voorafgaande beschouwingen, maar stond integendeel het gevoelen voor, dat het oogenblik gekomen is, om eene meer afdoende vermindering in de lasten der natie te brengen. Die leden erkenden gaarne, dat niet dan na rijp beraad tot afschaffing van belasting moest worden besloten; maar de behoedzaamheid in dit opzigt kon ook te ver worden gedreven en daardoor uitloopen op wezenlijke krenking van de belangen des lands. Wat men ook van onzen finantiëlen toestand zeggen moge, het blijft onbetwistbaar, dat sedert eenige jaren zich hier te lande het gelukkig verschijnsel openbaart, dat elk dienstjaar een voordeelig slot van verscheidene milioenen oplevert. Over 1853 bedroeg dat voordeelig slot ruim 5½ millioen, en over 1854 zal men wel op eene even voordeelige uitkomst mogen rekenen. Die batige saldo's zijn vooral ook het uitvloeisel van de gestadige vermeerdering die in de gezamenlijke opbrengst der gewone middelen plaats heeft, en zoo ver de opgaven loopen, ook in 1854 heeft voortgeduurd. Onder zoodanige omstandigheden levert eene matige vermindering der gewone inkomsten, die nog gelegenheid openlaat om jaarlijks geldsommen tot uitdelging van staatsschuld te besteden en tevens om nieuw opkomende uitgaven, zelfs van belangrijken aard, te dekken, geen wezenlijk gevaar op. De rentelast der schuld moge in verband tot het geheel bedrag der rijks-inkomsten nog veel te groot zijn, er is daarin toch gedurende den laatsten tijd eene niet onbelangrijke vermindering gebragt. In het oog van sommigen dezer leden was het thans behandelde voorstel vooral ook daarom aannemelijk, opdat het op die vermindering van den rentelast is gegrond. Uit de becijfering, in de Memorie van Toelichting der voorstellers medegedeeld, blijkt, dat indien hunne denkbeelden geheel gevolgd wierden de schatkist niet meer aan inkomsten verliezen zal dan door schulddelging aan renten reeds is bespaard of in den loop van 1855 bespaard zal worden.

Nu is wel weder op de wisselvalligheid der koloniale baten gewezen, die zulk eene aanmerkelijk deel van 's Rijks inkomsten vormen, doch van de zijde der meerderheid vroeg men, of de onzekerheid van die bron van inkomsten niet wordt overdreven. Verscheidene jaren achtereen heeft het bedrag der koloniale baten de raming zeer verre overtroffen. Tot nu toe heeft zich geen verschijnsel geopenbaard, 't welk genoegzamen grond geeft om te vreezen, dat in de toekomst die baten op eene zeer gevoelige wijze zullen afnemen. Wel heeft men weder gewag gemaakt van de waarschijnlijkheid, dat niet meer op zulke ruime oogsten van gouvernements-koffij te rekenen valt als tot nu toe verworven zijn, omdat in de koffijtuinen op Java de grond uitgeput begint te worden, maar datzelfde bezwaar is reeds sedert verscheidene jaren geopperd, en toch wordt geene in 't oog vallende vermindering in de hoeveelheid koffij, die voor gouvernements-rekening hier ter markt wordt gebragt, opgemerkt, en zijn bijv. de opgaven omtrent den oogst van 1854 geenszins ongunstig te noemen. Mogt werkelijk de hoeveelheid ter markt gebragte koffij aanmerkelijk verminderen, dan zou het daardoor te weeg gebragte verlies ligt door eene evenredige verhooging van te bedingen prijzen worden vergoed. Zoo van de zijde der tegenstanders van alle afschaffing van belasting eene vermindering in den koffijprijs wordt te gemoet gezien, mag men daartegen overstellen, dat ook in dit opzigt sedert jaren voorspellingen zijn gedaan die zich niet hebben verwezenlijkt. De Braziliaansche koffij moge eene gevaarlijke mededingster zijn voor die uit onze overzeesche bezittingen, de laatste zal toch wel steeds wegens hare betere hoedanigheid in een goed deel van Europa de voorkeur blijven verwerven. Wordt in Brazilie zeer veel meer koffij voortgebragt dan vroeger, dan is ook het verbruik in onderscheidene oorden der wereld aanmerkelijk toegenomen. Men denke aan de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, in 't bijzonder aan Californie, vooral ook aan den nieuwen uitweg voor de voortbrengselen onzer overzeesche bezittingen die zich in Nieuw-Holland geopend heeft.

Wat van een en ander ook zijn moge, naar 't oordeel van verscheidene leden maakte men zich aan overdrijving schuldig door in een tijdperk als het tegenwoordige — nu in ons vaderland meer dan gewone bloei in de onderscheidene takken van volksbestaan heerscht, zelfs de fabrieknijverheid blijkbaar toeneemt, en de opbrengst der gewone rijks-middelen jaarlijks met eene aanzienlijke som het geraamd bedrag overtreft — onze geldmiddelen als ten eene male afhankelijk van de koloniale baten voor te stellen. Die afhankelijkheid is integendeel in den laatsten tijd veel verminderd.

Alleen dus de vrees, dat Europa's staatkundige toestand nadeelig op de geldmiddelen van ons Vaderland zou kunnen terugwerken, kon, naar 't gevoelen der meerderheid, nog van het brengen van eenige verligting in de lasten des volks terughouden. Maar ook dit bezwaar verloor veel van zijne kracht, als men bedacht, dat de oorlog in het Oosten nu reeds vele maanden achtereen op het hevigst heeft gewoed zonder eenen nadeeligen invloed op onze openbare geldmiddelen uit te oefenen, en dat dan toch de hoop op een spoedig herstel des vredes, ten gevolge van een tusschen drie der groote mogendheden aangegaan verbond, in den laatsten tijd veeleer aangewakkerd dan verflaauwd is geworden. Slechts dan zou het aangeduide bezwaar overwegend kunnen worden, als Nederland door den loop der staatsgebeurtenissen tot buitengewone maatregelen van voorzorg gedwongen wierd; maar tot dusverre blijkt niet, dat dit gevaar of dadelijk of zelfs in eene meer verwijderde toekomst dreigt. Zoo men vroeger op dit punt ongerustheid had kunnen koesteren, dan bestaat daarvoor geene afdoende reden meer, nadat de Regering zelve vermindering van lasten heeft voorgesteld, onder uitdrukkelijke bijvoeging, dat op eene vermindering, ongeveer gelijkstaande met de som sedert 1850 aan rente bespaard, het verwijt van roekeloosheid niet kleven kon. Waar de Regering op die wijze voorgaat, voegt het der Volksvertegenwoordiging niet, behoedzamer te zijn dan zij, en uit vrees voor mogelijke, maar toch gelukkig geenszins dreigende gevaren van buiten, den inwendigen toestand des lands uit het oog te verliezen. Eenige leden voegden er bij, dat dan alleen de onzekere toekomst onbezorgd kon worden te gemoet gegaan, wanneer ten minste eenigermate voldaan wierd aan de bestaande en hoe langer zoo meer algemeen gevoelde behoefte om door wijziging van ons belastingstelsel drukkende lasten te verligten, en de nijverheid van knellende banden te ontheffen.

(Wordt vervolgd.)

In den *Indiër* is het volgende schrijven opgenomen van den heer C. Simons:

»*Delft*, 11 *Januarij* 1855.

»*Aan de redactie van het dagblad de Indiër.*

»In het nommer van uw blad van den 3den dezer wordt gemeld, dat ik den heer C. C. van Hall geschikt heb verklaard tot ambtenaar van den waterstaat in Nederlandsch Indië. De zaak der benoeming van dien heer heeft zich dus toegedragen: door den minister van Koloniën werd eene commissie verzocht *te onderzoeken, of de heer C. C. van Hall, in het algemeen, kon worden geacht te bezitten de geschiktheid, om te kunnen optreden als ambtenaar bij het vak van den waterstaat en 's lands gebouwen in Nederlandsch Indië.* Die commissie bestond uit de heeren Lobatto, Storm, Buijsing, Overduin, Ter Winkel, Cohen Stuart en mij. Zij deed den minister omstandig verslag omtrent het afgelegd examen, maar meende geene stellige uitspraak te moeten doen, onder anderen ook omdat Zijne Excellentie nadere inlichtingen kon inwinnen van den heer F. W. Conrad, ingenieur-directeur van de Hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij, onder wien de heer van Hall gediend had, en die dus, in alle opzigten, bevoegd was zijne geschiktheid te beoordeelen. Volgens deze aanwijzing vroeg de minister die inlichtingen van den heer Conrad, wiens getuigenissen mij werden medegedeeld, om er mijn gevoelen op te vernemen in *verband met het resultaat van het gehouden examen.* Ik heb daarop geantwoord, dat ik niets te voegen had bij het verslag, door de commissie omtrent dat examen gegeven; — dat, nu het oordeel van den heer Conrad gevraagd was, de beslissing der zaak daarvan afhankelijk scheen gesteld te wezen, en dat mij de getuigenissen zoo gunstig voorkwamen, dat de minister zich onbezwaard kon rekenen aangaande de bruikbaarheid en geschiktheid van den heer van Hall en dezen dus wel als ambtenaar bij den waterstaat in Nederlandsche Indië kon voorstellen.

»Ik mag omtrent mijne handelingen als directeur der academie niet anders begeeren, dan dat zij geheel naar waarheid vermeld worden, maar daarop heb ik dan ook regt, en twijfel dus niet, of deze brief zal door de redactie in het eerstvolgende nommer geplaatst worden.

»G. SIMONS.«

»De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks, binnen den daarvoor door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen termijn en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag, bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hen ondersteunden of verpleegden; van het beloop hunner uitgaven voor beheer en voor onderstand van allerlei aard, en van dat hunner inkomsten door kollekten, inschrijvingen of andere vrijwillige bijdragen en subsidiën.

»De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht"?

Gezien de berigten van Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën, betreffende de bepaling van den voormelden termijn.

Besluit: 1°. De besturen van alle instelling van weldadigheid zullen de opgaven, bij het aangehaald wetsartikel bedoeld, *jaarlijks* aan de gemeentebesturen doen *vóór of uiterlijk op den vijftienden Maart volgende op het jaar, tot hetwelk de opgaven betrekkelijk zijn;*

2o. Die opgaven zullen worden gedaan door inzending van eene door ieder bestuur, voor zooveel hem aangaat, naauwkeurig, voor het telkens laatst afgeloopen dienstjaar, ingevulde tabel, ingerigt in den vorm, aangewezen in de modellen voor de onderscheiden soorten van instellingen aan dit besluit gehecht, onder de nommers:

1 tot en met 9 voor de instellingen bedoeld bij litt. *a* en *d*;
10 tot en met 18, voor die bedoeld bij lit. *b*; en
19 tot en met 27, voor die bedoeld bij lit. *c* van art. 2 der aangehaalde wet.

Afschriften dezes zullen worden gezonden aan Gedeputeerde Staten der onderscheiden provinciën, ten einde tot de uitvoering daarvan het noodige te verrigten.

Z. M. heeft benoemd: tot regter-plaatsverv. in de arrond. regtb. te Leeuwarden Mr. R. Y. Warmolts; tot regter in de arr. regtb. te Tiel Mr. W. van de Poll; tot kantonr. te Hillegersberg Mr. F. Canter Alta.

De verjaardag van H. M. de Koningin-moeder wordt heden alhier op de gebruikelijke plegtige wijze gevierd.

Naar wij vernemen, is door het Oostenrijksche gouvernement onder de hand bij een onzer kundige scheepskonstrukteurs, den heer C. Scheffer, aanzoek gedaan om zich weder met de konstruktie van 's rijks schepen voor Oostenrijksche dienst te belasten. Men zal zich herinneren, dat genoemde heer reeds, voor eenige jaren als zoodanig te Triëst werkzaam was, en slechts wegens het eindigen van zijn verlof naar het vaderland terugkeerde. Dit aanzoek strekt zoo wel den heer Scheffer als onze Nederlandsche marine tot eer, en het is te opmerkelijker, omdat het juist plaats heeft in een tijd, dat omtrent den bouw onzer schepen zulke zonderlinge meeningen worden geuit. (*Arnh. Ct.*)

ROTTERDAM, 17 Jan. Bij nader onderzoek is nog gebleken dat de Nederlandsche stoomboot *Hollander*, waarvan het vertrek naar Engeland eergisteren door mij is berigt, bestemd is naar de Middellandsche zee enkel voor eene handels-spekulatie, en dat bij de bevrachting bepaaldelijk alles wat den oorlog en het oorlogsmaterieel betreft, en de vaart op het oorlogstooneel (de Zwarte Zee) is uitgesloten.

— 18 Jan. Door de vorst der laatste dagen is heden het eerste drijfijs in de Maas verschenen en steeds meerder wordende, belet dit thans reeds de vaart, daar de ijsvelden eene groote uitgestrektheid hebben. Stoombooten en weinig diepgaande schepen door deze gesleept wordende, uitgezonderd, kan men de vaart als gesloten beschouwen. (*H*).

ZWOLLE, 18 Jan. De brievenpost van Groningen, gisteren avond niet op den gewonen tijd aankomende, verontrust men zich, dat denzelven eenig ongeluk was overkomen; omstreeks tien ure, werd dit vermoeden bevestigd, daar op een boerenwagen werden aangebragt alle paketten en brieven voor het kantoor, twee passagiers en twee lijken, zijnde de postillon en nog een passagier. Volgens verhaal van de beide overgebleven passagiers, heeft omtrent een half uur afstand van deze stad, de postillon een voor hem uitrijdend rijtuig willen voorbijrijden, doch te kort op den kant uithalende, is de postkar van den hoogen dijk nedergestort en moeten door dien val de beide overledenen zoodanig gekneust zijn, dat zij door de ter hulp snellenden, dood onder het rijtuig werden van daan gehaald.

ARNHEM, 18 Jan. Wegens het den Rijn afkomend drijfijs, heeft men heden de schipbrug voor deze stad moeten wegnemen, terwijl de overvaart met schuiten geschiedt. Ook te Nijmegen is, naar wij vernemen, heden voormiddag de overvaart met de gierbrug gestaakt, uithoofde van het drijfijs. (*Arnh. Ct.*)

HERTOGENBOSCH, 16 Jan. De *Noord-Brabander* leverde in zijn nommer van 15 dezer een ijzingwekkend berigt mede, betreffende een hier ter stede gepleegden diefstal, vergezeld van brand. In den nacht van den 12den, omstreeks 11 ure, zoude, volgens dat berigt, eene zekere weduwe bij het binnentreden harer woning door twee mannen zijn overvallen, welke van onder het bed, waarop het 10jarige dochtertje lag, te voorschijn sprongen. Een dezer zoude haar den mond en de oogen hebben toegehouden, terwijl de andere den sleutel harer kist vorderde en bedreigingen uitte, ingeval zij gerucht durfde maken. Toen hoorde de weerlooze vrouw haar koffer openen, waaruit de dieven eene som van f70 (volgens andere geruchten f200 en nog meer) wegnamen en vervolgens op de vlugt gingen. Op den alarmkreet van brand! brand! snelden nu de geburen ter hulp en vonden de vrouw bewusteloos op straat liggen en het kind schreeuwende, terwijl de deur der woning open en het bed in brand stond. De vrouw noch het kind hadden de dieven erkend, ook was de oorzaak van den brand onbekend.

Deze en meer andere geruchten waren verspreid, doch de zonderlinge zamenloop dezer ijzingwekkende geschiedenis deed aan de waarheid twijfelen. Na het onderzoek der bevoegde autoriteit is gebleken, dat er volstrekt geen sporen van gepleegden diefstal te ontdekken waren, en verschillende redenen zijn om te gelooven, dat de geheele geschiedenis uit de lucht gegrepen en de brand aan speculatie is toe te schrijven.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

PARIJS, 19 Jan. De *Moniteur* meldt, dat op 30 Jan. 35,000 Turksche, benevens 11,000 Egyptische en Tunesische soldaten in de Krim zullen vereenigd zijn, die met de reeds daar ontschepte 12,000 Turken een geheel van plus minus 60,000 man, onder bevel van Omer-Pacha, zullen uitmaken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Jan. Uit Weenen wordt aan den *Constitutionnel* geschreven: »Het lijdt geen twijfel dat Rusland slechts in schijn de vier waarborgpunten heeft aangenomen, en dat het, daarbij niet den vrede beoogt maar alleen ten doel heeft, aan den staat van zaken op het diplomatiek terrein en op het oorlogsveld eene zich meer gunstige wending te geven. Evenwel hebben de Engelsche en de Fransche gezant alhier, ieder van zijn gouvernement, de noodige volmagt gevraagd om een officieel karakter bij te zetten aan de gedachtenwisseling van niet officiëelen aard, die dusver tusschen hen en den Russischen gezant heeft plaats gehad. Deze aanvrage is nog niet beantwoord, en het antwoord wordt hier eerst over eene week verwacht, daar Frankrijk en Engeland eene verklaring, die over Europa's lot zal beslissen, eerst rijpelijk willen overwegen. Intusschen heeft de Oostenrijksche minister van Buitenlandsche Zaken, de graaf von Buol, onophoudelijk konferentiën met de vertegenwoordigers der Westersche mogendheden, ter vaststelling der militaire konventie, die krachtens artikel 5 van het verdrag van 2 December moet gesloten worden. Dit artikel bepaalt dat, wanneer met den aanvang dezes jaars nog niet gelukt mogt zijn het herstel des vredes te verzekeren, over de daartoe te nemen maatregelen *van afdoenden aard* overleg tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden zal gehouden worden. Het feit zelf, dat aan dit artikel thans gevolg gegeven wordt, bewijst, dat de geallieerde mogendheden, terwijl zij aan Ruslands-vredelievende betuigingen het oor leenen, werkzaam blijven om het des noods tot den vrede te dwingen."

— De heer Faubert de Genlis, adjudant van generaal Canrobert, is Zondag weder naar de Krim vertrokken. Deze officier was de overbrenger van eene uitvoerige regtvaardigende memorie van generaal Canrobert tegen de ten zijnen laste ingebragte beschuldigingen.

In deze memorie moet de Fransche veldheer verklaren, dat, zoo hij in eene maand niets heeft uitgevoerd, dit is te wijten aan de Engelschen, die voor de krijgskundige operatiën eene ware belemmering zijn. De Engelschen moesten sedert eene maand gereed zijn en zijn het nog niet; buitendien moet men hen bewaken, verdedigen, hun levensmiddelen verschaffen, wegen voor hen aanleggen, hun behulpzaam zijn in het aanleggen hunner loopgraven, hunne zieken en amunitie vervoeren. Kortom, voegt generaal Canrobert er bij, het zoude honderdmaal beter voor het Fransche leger zijn, dat er geen Engelschen in de Krim waren. In de memorie moet ook gezegd worden dat lord Raglan zich formeel er tegen heeft verzet om, tot op nader bevel, de groote offensieve operatiën te hervatten.

Daargelaten deze door generaal Canrobert geuitte klagten, blijkt uit de laatste korrespondentiën, dat de Engelschen in het Oosten eene droevige figuur maken, zoo zelfs, dat de Turken Engeland niet meer beschouwen als eene mogendheid van den eersten rang; in hun oog zijn er slechts twee legers in de Krim, het Fransche en het Russische. Hierbij kan nog gevoegd worden dat de *Times* in zijne laatste berigten uit Konstantinopel uitroept: »Engeland, dat zich naar het Oosten begeven heeft, om er de Russische suprematie te vernietigen, doet thans inderdaad niets anders dan daarvoor de Fransche oppermagt in de plaats te stellen, eene oppermagt, welke Engeland welligt ook eenmaal zal moeten bestrijden."

— Het verbond van Piëmont met Oostenrijk is slechts indirekt, zoo men wil, want niet aan het traktaat van 2 December heeft het kabinet van Turijn zijn adhaesie gegeven, maar aan dat van 10 April 1854 tusschen Frankrijk en Engeland gesloten.

— De diskussie over de wet, waarbij de geestelijken van hunne goederen zullen beroofd worden, is door het overlijden der Koningin-moeder afgebroken. Het is te verwachten, dat de wet door de Kamer zal worden aangenomen, de diskussie toch heeft alleen plaats voor den vorm, de zaak is reeds lang beslist, en de Staat zal zich meester maken van de geestelijke goederen, ten einde zijne goddelooze plannen beter ten uitvoer te kunnen leggen. Men hoort van de zijde der liberalisten de zotste redevoeringen, argumenten worden natuurlijk niet gegeven, wijl ze er niet zijn, daarentegen ontbreekt het niet aan de gewone deklamatiën tegen monniken en kloosters, die schrikbeelden der demagogie.

De dood der Koningin-moeder, die door hare deugden en echt katholieke vroomheid, den nacht die over Sardinië hangt, als een vriendelijk gestarnte verlichtte, heeft een diepen indruk gemaakt. De betergezinden hebben de hoop opgevat, dat deze ramp zal strekken om veler oogen te openen. Het katholiek geloof is nog te levendig in Sardinië, om reddeloos het ongeloof in de armen te vallen.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Januarij. De heer Cobden heeft gisteren het woord gevoerd op eene *meeting* te Leeds, welke door 3000 personen werd bijgewoond en welke hij had bijeengeroepen, met het doel, zich tegen den Russischen oorlog te verklaren.

De mayor weigerde het voorzitterschap waar te nemen.

De heer Cobden werd door zijn eigen staatkundige vrienden bestreden en verschillende oorlogzuchtige resolutien werden met bijna eenparige stemmen genomen.

— De *Times* schrijft met het oog op de onderhandelingen die te Weenen geopend zullen worden onder anderen het volgende:

»Bij het traktaat van Belgrado van 1732 werd uitdrukkelijk bepaald, dat de Russische handel in de Zwarte Zee slechts door Turksche vaartuigen mogt uitgeoefend worden. Op dat tijdstip bezat Rusland geen enkelen bodem in die wateren en eerst in 1783 stond de Porte aan Rusland de privilegiën toe, waarbij het de vrije handelsscheepvaart op de Zwarte Zee erlangde. De aanbouw van eene magtige Russische vloot in de Zwarte Zee is een geheel nieuw feit in het Europesche evenwigt, sedert vijftig of zestig jaren.

»In dien tusschentijd zijn Sebastopol en Odessa uit het niet verrezen, en dat wel met eene voor de Porte dreigende bedoeling. Daaruit is ontstaan dat in minder dan eene eeuw die binnen-zee, eerst uitsluitend Russisch begon te worden, toen het binnenstevenen der geallieerden vloten in die zee den stand van zaken heeft veranderd. De Russen bevaren de Zwarte Zee, niet ten gevolge van een primitief regt, maar ten gevolge van de gedurende de laatste eeuw bij traktaten verkregen concessiën. Al die traktaten zijn, thans afgeschaft. Bij het sluiten van den vrede zullen zij vervangen worden door eene algemeene overeenkomst, die het dreigende karakter der Russische marine zal beperken.

»Het is geheel en al overeenkomstig de antecedenten in de regelen van eene goede staatkunde, overeenkomsten te sluiten voor de beperking der maritieme krachten in bijzondere omstandigheden, wanneer zij gebruikt kunnen worden tot een doel van verovering. Geene enkele plaats is ooit zoozeer het onderwerp geweest van deze bedenking, dan Sebastopol en zijne vloot, omdat daar de Zwarte Zee voor elken vreemden aanval gesloten is en de Russen van de Turken niets te vreezen hebben, deze slechts konden dienen tot omverwerping van het Ottomannische rijk. De vernieling van de vesting en de vermindering der Russische vloot in de Zwarte zee zijn dus essentiële voorwaarden om het overwigt van Rusland te doen ophouden en Konstantinopel te beveiligen. Het zullen ook de essentiële voorwaarden van den vrede moeten zijn."

— In de *Express* leest men:

Brieven uit Frankfort van 10 Januarij spreken van eene zeer ernstige nota, door den heer Drouyn de l'Huys aan den Pruissischen minister van Buitenlandsche Zaken gezonden, in antwoord op de nota van Pruissen, dd. 19 December. De nota van den Franschen minister verwerpt het denkbeeld van een afzonderlijk verbond met Pruissen, beschrijft zonder omwegen de pozitie waarin het kabinet van Berlijn zich gebragt heeft, en laat aan Pruissen geen andere hoop over op een verbond met Frankrijk, dan door toe te treden tot het traktaat van 2 December. Het is zeker, dat Pruissen nog niet dit traktaat heeft aangenomen. ([illegible])

— Z. Em. de kardinaal Wiseman en de andere bisschoppen van Groot-Brittanje, welke zich te Rome bevinden, hebben van hunne tegenwoordigheid in de H. Stad gebruik gemaakt, om eene daad te voltrekken die ongetwijfeld ter verheerlijking der Katholieke Kerk in Engeland dienen zal. Zij hebben namelijk een verzoekschrift tot den H. Vader gerigt, welke de bede behelst om de vereering van den eerw. Beda, welke tot hiertoe slechts bij de orde der Benediktijnen zich bepaalde, voor de gansche Kerk te veroorloven, met andere woorden het kanonisatie-proces te voltrekken.

— De katholieke universiteit ontwikkelt een echt wetenschappelijk leven; al de bijzondere wetenschappen, gelijk gemeld is, worden er zeer goed gedoceerd en de leeraars met toejuiching aangehoord. Hoezeer dit in Ierland en ook daar buiten goedkeuring erlangt, bewijzen de steeds vermeerderende bijdragen ten voordeele van het universiteitsfonds; onlangs berigtte de Rektor der Universiteit wederom de ontvangst van 40 £ door den bisschop van Ardagh gezonden.

— Volgens de berigten uit NewYork van 2 Januarij, heeft het bewind der Unie ook bij het tegenwoordige Spaansche ministerie vruchteloos aangedrongen op herstel zijner grieven, zoodat men te Washington de hoop op eene vreedzame beslechting van de met Spanje aanhangige geschillen en inzonderheid van de Cubasche aangelegenheid schier opgegeven had. Men verzekerde dan ook, dat de president Pierce eerstdaags aan het Kongres een verslag van de gevoerde onderhandelingen zenden en daarbij het aanwenden van dwangmiddelen tegen Spanje aanraden zou.

— In Mexico heeft de generaal Santa-Anna zijn diktators gezag dusver tegen zijne tegenstanders weten te handhaven, vooral met behulp der millioenen schats die hij van de Vereenigde Staten als koopprijs voor afgestaan grondgebied en regten der Mexicaansche republiek ontvangen had. Hoewel zijne willekeurige heerschappij aan het land de voorgespiegelde rust en welvaart nog niet heeft aangebragt, is hij, volgens de jongste berigten uit New York, in de onderscheiden Staten des eedgenootschaps met bijkans algemeene stemmen als prezident der republiek herkozen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 18 Januarij. Bij keizerlijk bevel is de straf van het spitsroeden loopen, bij het geheele leger afgeschaft.

Volgens ontvangen tijdingen, was er tot den 10den voor Sebastopol niets belangrijks voorgevallen.

BERLIJN, 18 Jan. Uit Parijs wordt, dd. 10 Jan., aan de *Alg. Augsb. Ztg.* het volgende geschreven:

»Berigten van en hoop op vrede van alle kanten! 't schijnt voorwaar alsof men 't met elkander is afgesproken. Wat er van zij, dit is zeker dat men hier aan den vrede *niet* gelooft. De Fransche regering weet omtrent zekere dingen meer, dan men te St. Petersburg of elders zou wenschen, en zij beschouwt de bereidvaardigheid waarmede nu de, nog onlangs als volkomen onaanneembaar verklaarde vredesvoorstellen worden aangenomen, en een oogenblik dat daarvoor geen dringende noodzakelijkheid bestaat, voor niets meer of minder dan goochelspel. Lodewijk Napoleon wil opregt den vrede en hij weet dat Rusland, onder de besproken wordende voorwaarden dien niet sluiten wil, niet sluiten kan. Men is nog niet vergeten de beminnelijkheid van den heer von Kisseleff te Parijs en zijn onvermoeiden danslust in de Tuileriën en in de zalen van prinses Mathilde, schoon hij volkomen wist dat een vredebreuk met Frankrijk onvermijdelijk was. Rusland, naar men zich overtuigd houdt in vloedrijken kringen, wil, het drievoudig verbond niet kunnende verdeelen, het ten minste voorloopig verlammen. Dit is alhier de meening, waarnaar men handelen zal en bereids gehandeld heeft.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 19 Januarij.

GETROUWD (18 Jan.): J. de Haan met H. Kuchlein, wed. - J. F. T. Schuwer met W. M. E. de Vas. - E. Kiderlen met A. S. van Eibergen Santhagens. - A. J. Metsch met C. J. J. D. van Huls.

BEVALLEN (13 Jan.): E. J. Momma, geb. de Petersen, Z. (17 Jan.): S. B. Voorthuizen, geb. Teepe, D.

OVERLEDEN (14 Jan.): 't Kindje van L. S. P. Meyboom, 6 w. - J. H. Timmers, 78 j. — (15 Jan.): E. Leepel, geb. Couzy, 30 j. - E. S. van der Aa, geb. van der Aa, 66 j. — (16 Jan.): G. Hondekoeter. - J. W. Scholten, geb. Dieperink, 36 j. - C. Wellinghoff, wed. J. H. Krummer, 86 j. — (17 Jan.): D. Dacunha, 77 j.

Heden, 18 Januarij, teekende de Thermometer-Schaal Fahrenheit:

	's avonds	8 ure	24	graden.
19 Jan.	's nachts (laagste stand)		17	»
	's morgens	8 ure	19	»
	's middags	12 »	20	»
	's namiddags	4 »	19	»

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Januarij.

Van Koffij zijn in veiling aangeslagen tegen 26 Jan. 800 balen Surinaamsch; tegen 12 Febr. 3100 balen Brazil.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 19 Jan. Roode Tarwe wat hooger; Poolsche als voren: 128, 130 ℔ witb. Pools. *f* 480, 90; 128 ℔ dito *f* 475; 131, 132 ℔ n. Geldersche *f* 415, 420.

Rogge onveranderd; 120, 121 ℔ Pruissische *f* 300, 304.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. 74½, 75 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 52½; Vliegend *f* 51; per volgbriefje in de stad *f* 52; 1°. Mei ek. *f* 50½, ¼; Sept. *f* 44¾, 5; Oct., Nov. en Dec. *f* 44½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 42¼; Vliegend *f* 41, 40¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 47½; Vliegend *f* 46. *Raapkoeken* per 1000 st. *f* 83, 88. *Lijnkoeken* per 100 st. *f* 13, 16.

ROTTERDAM, 18 Jan. Tarwe. 444/2 ℔ Bovenl. *f* 360.

DELFT, 18 Jan. Boter: eerste kwaliteit *f* 49 a 51; tweede kwaliteit *f* 45 a 48.

ANTWERPEN, 18 Jan. *Koffij.* Uit de hand zijn verkocht 800 balen Brazil, alsmede in veiling 1000 balen beschadigd Brazil, tot vrij vaste prijzen.

Suiker en *Rijst* zonder omzet.

Katoen. Diverse partijtjes, te zamen 379 balen Noord-Amerikaansche zijn heden uit de eerste hand omgezet.

Tabak. Heden zijn verhandeld 41 balen Kentucky.

Granen. Over het algemeen iets vaster.

LONDEN, 16 Jan. *Ruwe Suiker.* In alle soorten iets meer gevraagd. Van Havana zijn verkocht 1000 kisten van 31 s. 6 d. tot 37 s. voor ordinair tot fijn blond, alsmede eenige partijtjes bruin Brazil van 28 s. 6 d. tot 30 s.

Koffij. Native Ceylon kalm en prijsvast.

Thee. In de goede soorten tot volle prijzen gevraagd; de ordinaire houden zich moeijelijk staande.

Rijst. In veiling zijn 2127 zakken Java van 15 tot 17 s., voor mooi blank tot ordinair, omgezet.

Talk flaauw met nominale prijzen.

BORDEAUX, 15 Jan. *Voorloop.* 3/6 175 fr.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 18 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 53; Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 92; Spanje 1—3 pc. $17\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pc. $32\frac{15}{16}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 67¼.

PARIJS, 18 Jan. Fransche 4½ pc. 95.25; 3 pc. 69.30; 3 pc. Spanje —; id. 1 pc. 18½; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 82.

LONDEN, 18 Jan. Consols 91⅞, 3 pc. Spanje buitenl. 37½; 1 pc. dito 18½; Comité-Bewijzen 5; Passive 4¾; 5 pc. Rusl. 100; 4½ pc. dito 90; 4 pc. Holl. 93; 2½ pc. id. 61¼; 5 pc. Sardinië 85; Brazilië 98½; 4½ pc. Peru 70½; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 21¼; 4 pc. Portugal 41½; Turkije 76⅞; Ecuador 4; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 18 Jan. Met. 5 pc. 84; id. 4½ pc. 72¾; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 12.17, Amst. —; Parijs 148; Goud 31; Zilver 28; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 18 Jan. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; 5 pc. 97; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 14¼; Parijs 78 /12; Amst. 139¼; Weenen —; Petersburg 99.

HAMBURG, 18 Jan. Spanje 3 pc. 30¾; id. 1 pc. 17⅛; Rusl. 5 pc. 93½; 3 pc. Mexikanen 14; 5 pc. Sardinië 79; Wissel op Amst. —.—; Londen, kort —.—.

FRANKFORT, 18 Jan. 5 pc. Met. 66½; 3 pc. Spanje binnenl. 32½; id. 1 pc. $18\frac{3}{16}$; Wissel op Londen 3 m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	*f* 23,85	a —	Pruissische	*f* 33⅜	a —
Napelsche	- 25,50	,, —	Spaansche	- 2,29	,, —
Div. in £St.	- 11,67½	,, —	Hamb. Russ.	- 35⅜	,, —
Eng. Russen	- 11,67½	,, —	Russ. in Z. R.	- 35⅜	,, —
Fransche	- 56⅛	,, —	,, Pap. ,,	- $10\frac{1}{16}$	,, 10⅛
Belgische	- 56¼	,, —	Pools. in Fl.	27¼	,, —

Coup. Spanje Buitenl. *f* 11 72½.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9 65	a	9 75
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	»	5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,65	»	11,75
» Pistolen	» 9,60	»	9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,35	»	9,45

Baren Goud en Specien a *f* 1442,60 per Ned. ℔ tijn 9, a 10½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters	per Stuk *f* 2,55	a	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	»	2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,75
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	»	1,78
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	a	—,—
» 900 » 700	» 104,20	»	104,70

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			18 JAN. 4½ u. gebl.	19 JAN. 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	pCt.	$61\frac{5}{16}$	$61\frac{5}{16}$	a	$61\frac{5}{16}$	61¼
Dito Dito	3	〃	73⅝	$73\frac{5}{16}$	»	73¼	
Dito Dito	4	〃	$91\frac{1}{16}$	$91\frac{1}{16}$	»		
O. I. Leening 1844	4	〃	90¾		»		
Amortis. Syndik.	3½	〃	89½		»		
Handel-Maatschappij	4½	〃			»		
Haarlemmermeer	5	〃			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	〃			»		
» Holl. Spoorw.-M.		〃			»		
Obligatiën	4½	〃			»		
Maatschappij van Weld.	4	〃			»		
Aand. Ned. Bank		〃			»		
België	2½	〃			»		
Dito bij *Rothschild*	2½	〃	50	50⅛			
Frankrijk, Obligatiën	3	〃					
Spanje, Onbep. Stukken	1	〃	18¼	$18\frac{5}{16}$	»	18¼	
Dito	3	〃	38		»		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	〃	$32\frac{13}{16}$	32⅝	»	32⅝	$32\frac{11}{16}$
Coupon-Bewijzen			$4\frac{5}{16}$	4⅞	»		
Amortisable Schuld					»		
Portugal, te Londen	3	〃	37⅞	$37\frac{13}{16}$	»	37⅞	
Dito Uitgestelde					»		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	〃	102	102⅛	»	102¼	
Dito Dito 1828 en 1829	5	〃	101¾	102	»		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	〃	84¼		»		
Dito	4½	〃	88¾	88½	»		
Dito bij *Hope*	4	〃	77	77	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	〃	76½		»		
Dito bij id. 5de Serie	4	〃	76		»		
Certifikaten te Hamburg	5	〃			»		
Inschrijving in Assignat.	6	〃			»		
Certifikaten van dito	6	〃	59⅞	59⅞	»		
Engelsche Russen					»		
Polen, Certifikaten	4	〃	69¾		»		
Dito Aand. met Lot. fl. 500			138¾		»		
Oostenrijk, Metalliek	5	〃	64⅝	64⅛	»	64¼	
Dito Nieuwe 1847	2½	〃	33⅛	$32\frac{15}{16}$	»	$32\frac{15}{16}$	
Dito 1851 en 1852	2½	〃	33⅛	$32\frac{15}{16}$	»	$32\frac{15}{16}$	
Dito Nieuwe	5	〃	75⅝	75¼	»	75½	
Dito 1854	5	〃	75⅝	75¼	»	75½	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	〃	70		»		
Dito	4	〃			»		
Aand. met Loting fl. 250		〃			»		
Nieuwe dito 1854					»		
Pruissen	4½	〃					
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					»		
Dito Orig.					»		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	〃			»		
Denemarken, Leen. te Lond.	5	〃			»		
Louisiana bij *Hope*	5	〃					
Braziliën	5	〃			»		
Dito 1843	5	〃			»		
Mexiko	3	〃	21		»		
Dito Onbepaalde			$20\frac{15}{16}$		»		
Peru	4½	〃			»		
Grenada, a £ 100	2½	〃			»		
Dito Uitgestelde			6		»		
Ecuador a £ 100					»		
Venezuela, a £ 100	3¾	〃	22½		»		
Dito Uitgestelde	1¼	〃			»		
Grieken, te Londen	5	〃			»		

Nat. Met. 67, ⅛; 5 pCt. Stieglitz 82¼.

Hollandsche en Russische fondsen blijven meer gezocht, in de andere soorten ging tot verlaagde prijzen weinig om.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56⅛	Livorno	2/m.	*f* 88¼
»	zigt	» 56⅝	Napels		» 8½
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg		» 1.78
»	zigt	» 56	Weenen	6 w.	» 28¼
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg		» 35¼
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 100
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ⅛

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 18 Jan. Ahrens, Johann Friedrich, New-York.

UITGEZEILD:

TEXEL, 18 Jan. Kromme, 2 Vrienden, Savanah.

HELVOET, 18 Jan. Call, Zeevaart, Gibraltar.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 19 Jan. in lading naar

Keulen	D. Hogewegh, Prins Emil.
„	E. Haasters, Colln N°. 15.
Mainz	J. B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Manheim	C. Neff, Ocean.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Dusseldorp & Neus	C. W. Lenkering, Niederrein N°. 12.

Rijnhoogte ARNHEM 18 Jan. 2 el. 5 duim.
KEULEN 16 „ 9 vt. 5 „

PUBLIEKEVERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT

Op Maandag 22 Januarij, 's avonds ten vijf ure.

1 Een Huis en Erve, Olijfspoortje, M 427.
2 Een derde in een Huis en Erve, Oude Teertuinen, M 34.
3. Een Huis en Erve, Binnen-Bantammerstraat, N 378.
4 Een dito, Lindenstraat, PP 668.
5 Een dito, St. Annestraat, J 380.
6 Een dito, Gebed zonder End, A 88 } te zamen in slag.
7. Een dito, naast Perceel N°. 6, A 89 }
8. Een dito, St. Nicolaasstraat, H 417. } te zamen in slag.
9. Een Huis, in den Kuilengang, H 432 }
10. Een Huis en Erve, Gortijnensteeg, K 313.
11. Een dito, Kleerslootje, O 326.
12 Een Huis, als voren, over voorgaand Perceel, O 324.
13 Een Huis en Erve, Kloveniersburgwal, K 118
14. Een dito, Geertruisteeg, H 457.
15. Een Huis, Tuin en Erve, Haarlemmerdijk, TT 441.
16. Een dito, naast Perceel N°. 15, TT 440.
17. Een dito, Brouwersgracht, TT 432.
18 Een Pakhuis en Erve, als voren, TT 434.
19. Een dito, als voren, TT 435.
20. Een Huis en Erve, Hoogstraat, K 86.
21. Een dito, Zeelvinksteeg, X 237.
22 Een dito, St. Jorisstraat, X 264.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.